

17.6.2009

Dnr 14/040/2008

Medborgar- och arbetarinstitutens förbund MAIF
Förbundet för arbetar- och medborgarinstitut i Svenskfinland FAMI rf
Finlands Folkhögskolförening rf
Finlands Sommaruniversitet rf
Opintokeskuseura
Studiecentraler
Urheiluopistojen yhdistys ry
Bildningsforum rf
Finlands Settlementförbund rf
Finlands Kommunförbund rf
Samverkande bildningsorganisationerna

Målen som utgör grunden för utdelning av kvalitets- och utvecklingsstöd för fri bildning

Statsrådet inkluderade i utvecklingsplanen för utbildning och forskning, som det godkände den 5 december 2007, ett beslut om beredning av ett utvecklingsprogram för uppgifterna, lagstiftningen, finansieringen, läroanstaltsstrukturen och styrningen gällande fri bildning. Programmet skulle sträcka sig fram till år 2012. Den 1 februari 2008 tillsatte Undervisningsministeriet en beredningsgrupp med uppgiften att utarbeta ett förslag till utvecklingsprogram. Denna tjänstemannagrupp har biståtts av en samarbetsgrupp som representerar olika grupper av läroanstalter och aktörer inom fri bildning.

Beredningen och uppbyggnaden av utvecklingsprogrammet för fritt bildningsarbete

En slutrapport med beredningsgruppens förslag offentliggjordes i mars (UVM 2009:12). Rapporten har sänts på en omfattande samrådsrunda och behandlades i den kulturpolitiska ministergruppen den 16 april 2009. Rapporten och utlåtandena om den finns tillgängliga på finska på undervisningsministeriets webbplats på adressen www.minedu.fi > koulutus > aikuiskoulutus ja vapaa sivistystyö.

Beredningsgruppens förslag har också beaktats i beredningen av Undervisningsministeriets budgetförslag för år 2010. Undervisningsministeriets budgetförslag som tillställdes finansministeriet den 18 maj 2009 blir offentlig den 31 juli 2009, varvid den blir tillgänglig på ministeriets webbplats. Däremot fattas bl.a. beslut om finansiering av vuxenutbildning dock först vid regeringens budgetmangling i slutet av augusti. Regeringens förslag till statsbudgeten för år 2010 samt de därtill hörande budgetlagarna överlämnas till riksdagen den 15 september 2009.

Förslagen gällande ett utvecklingsprogram för fritt bildningsarbete åren 2009–2012 finns i kapitel 4 i beredningsgruppens slutrapport och verkställighetsplanen beskrivs i

kapitel 5. I enlighet med beredningsgruppens uppdrag indelas förslagen enligt följande: 1) den fria bildningens uppgifter och lagreformsbehovet, 2) en reform av finansieringssystemet, 3) utvecklingen av läroanstalts- och huvudmannastrukturen och 4) kvalitets- och effekthöjande åtgärder. Beredningsgruppen har i kapitel 5 i rapporten åskådliggjort sina förslag gällande lagstiftningen, finansieringen och strukturutvecklingsprogrammet så att dessa kan utgöra en god grund för samrådsrundan och besluten om fortsatta åtgärder.

Beredningsgruppens förslag har utgjort grunden för den bifogade verkställighetsplanen som färdigställdes med beaktande av de aspekter som samarbetsgruppen för fritt bildningsarbete behandlade vid sitt möte den 29 maj 2009.

Arbetsgruppens förslag

Beredningsgruppens utgick ifrån att det även framdeles ska finnas en särskild lag om fri bildning som reglerar både finansieringen och verksamheten samt att finansieringsgrunderna ska fastställas separat för varje läroanstaltsgrupp. Den främsta finansieringsformen för fri bildning föreslås även i framtiden grunda sig på systemet med kalkylerade statsandelar enligt de faktiska kostnaderna. Det är emellertid skäl att se över finansieringsgrunderna så att de motsvarar utvecklingen i verksamheten och förändringarna i målgrupperna.

En redogörelse för hur finansieringen fördelas i dag ingår i beredningsgruppens slutrapport (UVM 2009:12). I medborgarinstitutens finansiering kunde ännu år 2010 ingå understöd som tilldelats för kvalitetspris. Avsikten är att de understöd för medborgarinflytande som anvisats till huvudmän för studiecentraler under moment 29.30.53. (1,5 miljoner euro) år 2010 omvandlas till kvalitets- och utvecklingsunderstöd under moment 29.30.30, samt bl.a. utvecklandet av studiecirkelarnas verksamhet.

Beredningsgruppen föreslår att finansieringen av läroanstalterna inom fri bildning år 2010 utgörs av kalkylerad basfinansiering samt kvalitets- och utvecklingsunderstöd, extra understöd och studiesedelsunderstöd. Kvalitets- och utvecklingsfinansieringens andel skulle vara högst 15 procent av de statsandelar och understöd som betalas under moment 29.30.31 och andelen kunde variera mellan de olika läroanstaltsgrupperna.

Undervisningsministeriets ställningstaganden gällande fortsatta åtgärder

Inför införandet av den nya finansieringsmodellen begär undervisningsministeriet att Samverkande bildningsorganisationerna och riksorganisationerna för de olika läroanstaltsgrupperna samt Finlands Kommunförbund senast den 30 september 2009 ska lämna konkreta förslag till

- 1) både gemensamma speciella mål för fri bildning och specifika mål för alla läroanstaltsgrupperna som kommer att utgöra grunden för utdelning av kvalitets- och utvecklingsfinansieringen i 2010 års budget,
- 2) kriterier för hur ovan nämnda mål kan uppnås eller främjas, samt
- 3) summan av de anslag som delas ut som kvalitets- och utvecklingsfinansiering under moment 29.30.30. (gäller inte idrottsutbildningscentren) och deras andel av läroanstaltsgruppens totala finansiering och understöd.

Efter den ovannämnda beredningsprocessen fastställer undervisningsministeriet de mål och kriterier som utgör grunden för utdelning av kvalitets- och utvecklingsfinansieringen år 2010 samt understödets andel enligt läroanstaltsgrupp. Kvalitets- och utvecklingsunderstöden utgör tillsammans med statsandelsfinansieringen en enda helhet. Därför delar undervisningsministeriet ut dessa understöd åtminstone åren 2010 och 2011 när understöden tas i bruk. Den normala utgångspunkten är att de nya understödets andel vid ibruktagandet fastställs med eftertanke utan att den grundläggande finansieringen riskeras. Andelen höjs först efter att man fått tillräckligt med erfarenheter av verksamhet och det finns tillräckligt med information som grund för utdelningen. Av särskild anledning kan även en andel som är större än maximandelen på 15 procent övervägas.

Undervisningsministeriet anvisar till riksorganisationerna inom fri bildning bidrag från utvecklingsmedlen för vuxenutbildning i 2009 års budget för att underlätta resursbehovet vid fastställande av målen och kriterierna för kvalitets- och utvecklingsfinansieringen.

Ytterligare upplysningar: överinspektör Kirsi Lähde (kirsi.lahde@minedu.fi),
regeringsrådet Marja-Riitta Pönkä (marja-riitta.ponka@minedu.fi) och kulturrådet
Mirja Virtala (mirja.virtala@minedu.fi)

Undervisningsminister

Henna Virkkunen

Direktör

Marita Savola

FÖR KÄNNEDOM:
Utbildningsstyrelsen
Kulturpolitiska avdelningen
Huvudmännen för läroanstalter inom fri bildning